

Urząd Miejski w Łomiankach

<https://lomianki.pl/pl/aktualnosci/13811,Wiwat-Maj-Trzeci-Maj.html>
26.04.2024, 04:46

Wiwat Maj! Trzeci Maj!

Uchwalona w 1791 roku Ustawa Rządowa do dziś pozostaje niedoścignionym wzorem i symbolizuje marzenia Polaków o niezawisłości państwa i wolności jego obywateli.

Potocznie mówimy Konstytucja 3 maja, jednak jej oficjalna nazwa to „Ustawa Rządowa z dnia 3 maja 1791 roku”. Przyjmuje się, że to pierwsza w Europie i druga taka ustawa w świecie, po Konstytucji Stanów Zjednoczonych.

Autorami Konstytucji 3 maja byli Król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki, Hugo Kołłątaj i Adam Stanisław Krasiński. Konstytucja 3 maja została ustanowiona ustawą rządową przyjętą tego dnia przez Sejm Czteroletni. W czasie obrad Sejmu Czteroletniego wielu posłów, pracujących na zlecenie państw ościennych (Rosji, Prus czy Austrii), sprzeciwiało się powołaniu ustawy zasadniczej. Okazja nadarzyła się 3 maja 1791 roku, wówczas wielu przeciwników konstytucji nie powróciło jeszcze z Wielkanocnego urlopu.

Po siedmiogodzinnych obradach Sejm zatwierdził konstytucję, a król Stanisław August Poniatowski ją podpisał. Twórcy Konstytucji 3 Maja określili ją jako „ostatnią wolę i testament gasnącej Ojczyzny”.

Konstytucja wprowadzała:

- ▷ trójpodział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sędziowską,
- ▷ ograniczała immunitety prawne oraz przywileje szlachty zagrodowej, co miało na celu zapobieżenie możliwości przekupstwa biednego szlachcica przez agentów obcego państwa.

Konstytucja:

potwierdzała przywileje mieszczańskie nadane w akcie prawnym z 18 kwietnia 1791 roku. Według tego aktu, mieszczenie mieli prawo do bezpieczeństwa osobistego, posiadania majątków ziemskich, prawo zajmowania stanowisk oficerskich i stanowisk w administracji publicznej a także prawo nabywania szlachectwa, dawała miastom prawo do wysłania na Sejm 24 plenipotentów jako swoich przedstawicieli, którzy mieli głos w sprawach dotyczących miast obejmowała pospólstwo opieką prawa i administracji rządowej,

Konstytucja znosiła:

narzędzia władzy szlacheckiej jak liberum veto, konfederacje, sejm skonfederowany, wolną elekcję, która w wieku XVIII w ogóle się nie sprawdziła, jej miejsce zastępuje władza dziedziczna, którą po śmierci Stanisława Augusta Poniatowskiego miał przejąć władca z dynastii Wettynów.

W dniu ustanowienia Konstytucji 3 maja przestała istnieć Rzeczpospolita Obojga Narodów, a w jej

miejsce została powołana Rzeczpospolita Polska.

Święto Konstytucji 3 maja obchodzono do ostatniego rozbioru. Świątowanie 3 maja było zakazane we wszystkich zaborach, dopiero po I wojnie światowej kiedy Polska odzyskała niepodległość święto Konstytucji 3 maja zostało wznowione. Podczas II wojny światowej w czasie okupacji niemieckiej i radzieckiej święto zostało zdelegalizowane. Dopiero w 1981 roku władza ludowa zezwoliła na obchody 3-majowe. Od 1989 roku Święto Konstytucji 3 maja – znów jest świętem narodowym a od 2007 roku obchodzone jest również na Litwie.

Od kilku lat w święto Konstytucji dawny Trakt Królewski przemierza także barwny orszak przewodników warszawskich przebranych w historyczne stroje. Podczas spaceru opowiadają o miejscach i uczestnikach tamtych wydarzeń, a także czytają fragmenty konstytucji.

mn

Źródło: www.gov.pl

02.05.2022

Fot. mn

aktualizacja: 04.05.2022 r.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)